

AJANKOHTAISTA SUOMEKSI

2023-12-02

Programmanus

av Karoliina Kantola och Heidi Liekola

Moi! Kiva, kun kuuntelet UR:n ohjelmaa Ajankohtaista suomeksi, joka on suunnattu ruotsinsuomalaisille yläkoululaisille. Tämän ohjelman teemana on AI, eli tekoäly.

Tutkijan mukaan tekoäly sopii asioiden tarkastukseen Nopea kehitys huolestuttaa yläkoululaisia

Minä olen Karoliina Kantola, tervetuloa mukaan!

Tutkijan mukaan tekoäly sopii asioiden tarkastukseen

Tekoälystä eli AI:stä puhutaan yhä enemmän ja monissa eri yhteyksissä. Modernin teknologian avulla voi tuottaa nettisivustostoja, tavaroita ja jopa lääkkeitä. Yksinkertaisimmillaan tekoäly kuuluu asiakaspalvelun puhelinvastaajana. Luulajan teknillisen yliopiston matematiikan professori Timo Tossavainen määrittelee tekoälyn näin:

*Timo Tossavainen, matematiikan professori, Luulajan teknillinen yliopisto
Yleisesti ottaen tekoälyllä tarkoitetaan sellasta konetta, joka pystyy jotenkin jäljittelemään ihmisen älykkäitä toimintoja. Eli tuottamaan järkevää puhetta tai suorittamaan päättelyjä... Ja ennen kaikkea oppimaan uusia asioita ja sen perusteella suunnittelemaan ja luomaan uusia asioita.*

Yksi uusin esimerkki tekoälystä ja teknologian huimasta kehityksestä on keskustelubotti ChatGPT. Chat-robotti voi vastata kysymyksiin, kirjoittaa listoja ja tuottaa yhteenvedoja. Professori Tossavaisen mukaan ChatGPT on hyvä apu asioiden tarkistamiseen. Tekoälyllä ei kuitenkaan kannata huiputtaa opettajaa.

*Timo Tossavainen, matematiikan professori, Luulajan teknillinen yliopisto
Jos koulussa on ollu monta vuotta töissä opettajana ja tuntee ikään kuin koulun oppilaat, ja varsinkin jos on niinkun se oma luokka, niin oppiihan siinä tuntemaan silleesti oppilaansa, että minkä tasosia vastaukset on. Et jos yhtäkkiä niinku käy sillä lailla, et jonkun tyyli muuttuu kovin paljon toisenlaiseks, niin sen kyllä huomaa aika helposti.*

tekoäly

*artificiell
intelligens*

eri yhteyksissä

*i olika
sammanhang*

asiakaspalvelu

kundservice

puhelinvastaaja

telefonsvarare

jäljitellä

imitera

älykäs

intelligent

suorittaa

utföra

päättely

resonemang

luoda

skapa

huima

enorm

keskustelubotti

chatbot

yhteenvedo

sammanfattning

huiputtaa

lura

yhtäkkiä

plötsligt

Nopea kehitys huolestuttaa yläkoululaisia

Tekoäly on lyhyessä ajassa mullistanut ihmisten arjen. Tekoälystä on paljon hyötyä, mutta sen tuotoksia voi olla vaikea erottaa todellisuudesta. Upplands Väsbyn ruotsinsuomalaisen koulun ysiluokkalaiset Olivia ja Henna tietävät tämän. Toimittaja Heidi Liekola haastatteli nuoria:

Olivia

On filttereitä esimerkiksi, sä voit ottaa kuvan ja sit se muuttaa sen jonkin tyyliiseksi. Siinähän käytetään AI:ta. Snapchatis saattaa tulla käytetty. Niin ja sit se on vähän pelottavaa, jos sille lähettää jonkun snäpin vahingos, niin se AI saattaa tietää mitä siin kuvas on. Et jos mä oon lähettäny Hennalle jostain hatusta kuvan, niin se sanoo "oi mikä hieno hattu". Ja se on vähän sillee pelottavaa.

Henna

Mmm, se on just tää, että ei sitten tiedä tavallaan, mitä se niillä tiedoilla tekee loppujen lopuksi.

Tekoäly pystyy päättelemään, millaisesta sisällöstä pidämme ja tarjoaa sellaista lisää.

Henna

Kaikki apithan jatkuvasti kerää dataa siitä, et millasii videoita ja minkälaista contenttia niinku ylipäättänsä sä haluut nähä. Niin no, sitten ne näyttää sulle sitä mitä sä haluut nähä ja siten jää koukkuun.

Olivia

Sen takia mä en enää käytä Tiktokkia ollenkaa, et mä oon poistanut apin. Huomasin ite, et mä katoisin sitä aivan liikaa ja sen on vähän pelottavaakin kuin semmosta contenttia mä saan siihen for you -pagelle, et minkälaista mä haluun kattoo.

Euroopan unionin lakia valvovan Europolin raportin mukaan jopa 90 prosenttia median sisällöstä tulee olemaan tekoälyn luomaa vuoteen 2026 mennessä.

huolestuttaa

bekymra

mullistaa

revolutionera

tuotos

produkt

jonkin tyylinen

(tyyppinen)

någon typ av

sisältö

innehåll

loppujen lopuksi

i slutändan, till

syvende och sist

päätellä

härleda

"appi"

en app, applikation

jatkuvasti

kontinuerligt

jäädä koukkuun

att fastna

vallata

ta över, ockupera

pelottava

skrämmande

yhteiskunta

samhälle

Henna

AI:tä tullaan käyttää tosi laajasti monissa asioissa ja just että, se kehittyy ja kehittyy joka päivä paremmaksi.

Olivia

Saa nähä, että minkälainen se on tulevaisuudessa, että valtaaks se sit koko maailman. Kun jotkut ihmisethän pelkää, että niinku AI valtaa koko maailman ja... Mutta en, en mä usko, et se siihen asti menee. Mut kuitenkin silleen vähän pelottavaa, että kuin paljon se voi muuttaa meidän yhteiskuntaa.

Musiikkia

Lopuksi kuulemme kappaleen *Tässä on kaikki*, esittäjänä Kuumaa.

Ollu villi ja vaativa vuosi, mut vieläki hengis (uu-uuh)

On auringon polttama naama ja naarmuja kengis (uu-uuh)

Ne on nuoren syksyn tuulia tai sit (tai sit)

Onks se vaa nii et tässä hetkes on kaikki

Tässä on kaikki mitä mä tarviin...

villi

vild

vaativa

krävande, besvärlig

naama

ansikte, nuna

naarmu

skråma

tässä hetkes(sä)

i denna stund

Tässä kaikki tänään, moikka!